

DILEMMA

door prof. Willem W. Maduro

Ik zweer trouw aan de Koning, aan de Grondwet en aan de wetten van ons land.

Ik zweer dat ik krachtens de wet uitgevaardigde voorschriften en verordeningen zal nakomen en handhaven, dat ik de aan mij verstrekte opdrachten plichtsgetrouw en nauwgezet zal volbrengen...'

Dit zijn delen van de eed dan wel gelofte die iedere politieambtenaar bij zijn/haar aanstelling aflegt. Hoewel het begrippen zijn die niet meer de maatschappelijke lading hebben die ze vroeger hadden, wordt van ambtenaren verwacht dat zij zich aan hun eed of gelofte zullen houden. Sterker: je er willens en wetens en bewust niet aan houden, kan reden zijn voor oneervol ontslag.

Eind november oordeelde de Raad van State dat het verplicht lid van een vereniging zijn, geen voorwaarde mag zijn voor het verkrijgen/behouden van een wapenverlof. Enkele weken later, in een soortgelijke kwestie, deed de RvS daar nog een schepje bovenop en haalde in praktische zin definitief een van de peilers onder de huidige Wet wapens en munitie weg. Dat verplichte lidmaatschap is een onrechtmatige constructie en is in strijd met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en... de Nederlandse grondwet.

Grondwet. Grondwet. Hmm, dat begrip kwamen we zoëven ook al tegen in de eed die iedere ambtenaar heeft afgelegd. Onthoud dit even.

De Raad van State is de hoogste bestuursrechter en tegen de uitspraken van de RvS kan de overheid, in dit geval de minister van Veiligheid en Justitie, niet in beroep gaan. De burger kan dat wel. Die kan met zijn verdriet nog naar het Europese Hof stappen. Denk bijvoorbeeld aan de anti-vingerafdruk groepering die in Nederland nul op rekest kreeg, de zaak aan "Brussel" voorlegde, daar wél gelijk kreeg en sinds kort dus een ID kaart kan krijgen zonder dat er vingerafdrukken zijn genomen. Doet de Nederlandse staat niets tegen. (Voor de goede orde: het Europese Hof zetelt niet in Brussel maar in Luxemburg.)

De Raad van State en "Europa" liggen elkaar niet echt. Ik kan het uitleggen maar de ruimte heb ik nu even niet. De Nederlanders zien hun bestuursrechtelijke besognes gewoon niet graag bij het Europese Hof van Justitie opduiken. Zo leuk is het immers niet om constant een draai om je oren te krijgen.

Mogelijk was dit een hele belangrijke reden van de Raad van State om dat kansloze verplichte lidmaatschap in de wapenwet- en regelgeving maar naar de prullenbak te verwijzen. Kwestie van de eer aan jezelf houden.

Hoe dan ook, de Raad heeft uitspraak gedaan en daar moeten we het mee doen. Iedere Nederlander moet zich aan de wet houden, en (politie-)ambtenaren nog een streepje méér, omdat zij gezworen hebben dat ze zullen doen.

Je mag er als goedgevolg burger vanuit gaan dat met de uitspraken van het hoogste orgaan in het Nederlandse bestuursrecht, bij het verkrijgen/verlenen van een wapenverlof, geen lidmaatschap van wat dan ook, in ieder geval van de KNSA meer wordt geëist. In ieder geval eind januari 2014, *twee maanden na de uitspraken!* Het moet eenieder onderontsussen toch duidelijk zijn dat het verplichte lidmaatschap niet meer mag worden geëist. Er staat immers geen woord Armeens in die uitspraken van de RvS.

Maar nee, hoor. Het eerste advies dat alle afdelingen Bijzondere Wetten van de Nederlandse politie kregen, begin december, was dat ze dergelijke aanvraagprocedures maximaal moesten rekken. Men ging er kennelijk van uit dat het ministerie binnen de maximale oprektermijn van 8 weken, wel met een oplossing zou komen.

Thans, eind januari 2014, komt het eind van de rekkerij in zicht en daarmee het aanroepen van de Wet dwangsom. Neemt een overheidsorgaan zonder goede reden niet tijdig een besluit (bijvoorbeeld het al of niet honoreren van een wapenverlofaanvraag), dan moet de gedupeerde burger financieel gecompenseerd worden voor iedere dag van de overschrijding. Dus is er eind januari 2014 een nieuw advies naar alle afdelingen Bijzondere Wetten gemaild:

'Aan de teamchefs en leden expertgroep Bw,

Beste collega's, in navolging van de uitspraak van de Raad van State inzake het verplichte lidmaatschap van schietverenigingen bij de KNSA, is de afgelopen weken veel overleg geweest tussen KNSA, V en J en de politie (Directie operatiën). Zoals aangegeven, kort na de uitspraak, werd gevraagd om die aanvrager qua behandeling 8 weken in behandeling te houden.

Onderstaand is de instructie te lezen zoals deze van de Directie Operatiën wordt gegeven, hoe om te gaan met lopende aanvragen en nieuwe aanvragen.

Voor de goede orde, in punt 1 wordt gezegd dat de huidige circulaire gewoon van toepassing blijft. Concreet wordt dus nog steeds het vereiste licentie lidmaatschap vereist (zowel voor burgers als voor schietverenigingen).

Onder punt 2, wordt aangegeven dat als men geen licentie kan overleggen men alsnog de aanvraag kan weigeren, immers de Cwm is naar aanleiding van de uitspraak RvS (nog) niet gewijzigd en wij moeten als uitvoeringsorganisatie de Cwm blijven volgen (vooralsnog).

Naar aanleiding van de uitspraak Bunker is de tussenstand vernomen over de voorgestelde aanpak.

De KNSA staat positief tegenover de voorstellen van de minister met een belangrijke uitzondering. KNSA wil en kan niet meewerken aan het verstrekken van een KNSA-licentie aan niet aan de KNSA aangesloten leden. Over deze consequenties wordt op ambtelijk VenJ niveau hard gewerkt. Dat betekent wel dat we op korte termijn de aangepaste circulaire en hiermee een nieuwe instructie niet beschikbaar hebben. Ik heb om die reden aan de beleidsdirectie van VenJ gevraagd hoe de uitvoeringsorganisatie nu dient te handelen. Daarbij is het volgende afgesproken:

1. De huidige circulaire 2013 blijft onverkort van toepassing;

2. Bij de aanvragen (vereniging en verlof) waarbij een beroep wordt gedaan op de uitspraak inzake Bunker wordt geadviseerd deze aanvragen primair te temporiseren. Mocht de vereniging of verlofaanvrager toch een besluit/beschikking wil hebben, dan dient te worden beoordeeld aan de hand van de huidige circulaire 2013. Dat betekent kort door de bocht: weigeren.

Met vriendelijke groet,

Toon (A.M.A.) Moeskops, adviseur Korpschefstuk & BOA

Zorgelijk, helemaal met u eens. Het overheidsorgaan dat de wet moet handhaven, wordt geïnstrueerd/geadviseerd om zich in eerste instantie aan bevelen en daarna pas aan de wet en het bestuursrecht te houden.

Dit plaatst de betrokken Bijzondere Wetten-politieambtenaren voor een ernstig dilemma. Enerzijds zegt hun ambtseed (en hun beroepseer, mag ik hopen) dat zij zich aan de Grondwet zullen houden. Anderzijds zegt hun eigen bevelstructuur een onrechtmatige constructie te blijven handhaven, de Grondwet moedwillig te overtreden en het EVRM te blijven schenden. Daar kunt u lacherig over doen maar ik raad het u ten sterkste af. Het betreft hier een instantie die bijvoorbeeld ook het geweldsmonopolie heeft.

De vraag is nu wanneer de minister dan wél met een nieuwe, niet grondwet-overtredende en niet-EVRM schendende wapenwet- en regelgeving komt. Want moedwillig grondrechten van burgers negeren is één, de periode waarover oprekken is twee, maar uiteindelijk **moet** er nieuwe, dit keer hopelijk deugdelijke, wet- en regelgeving komen. Niet alleen de burger heeft daar recht op, ook iedere ambtenaar "Bijzondere Wetten" heeft daar recht op.

Hoofdschuddend moet ik inmiddels constateren dat er al weer beroepzaken in de maak zijn. De eerste zal waarschijnlijk wederom SV De Bunker betreffen. Een verspilling van ieders tijd want de zaak komt vroeg of laat toch weer bij de Raad van State. Of bij het Europese Hof van Justitie...